

TEXT K VÝSTAVĚ V PŘÍSTUPNÉM JAZYCE

Toto je text k výstavě napsaný v přístupném jazyce. K výstavě vyšel také průvodce s obsáhlejšími a náročnějšími texty, kde se podrobněji seznámíte s jednotlivými vystavenými díly.

Průvodce si můžete zapůjčit nebo zakoupit u pokladny, jeho obsah je také zdarma přístupný na webu → matterof.art/cz/2022/vystava

Obsah průvodce zobrazíte po načtení QR kódu:

Přišli jste na výstavu současného umění. Téma této výstavy vymyslela skupina kurátorů: Rado Ištok, Piotr Sikora, Renan Laruan a tým lidí z tranzit.cz. Jsou to lidé, kteří přemýšlejí nad vztahem uměleckých děl a otázek, které nás v současnosti trápí. Vybírají umělecká díla na výstavu. Tranzit.cz je skupina lidí, která celou tuto výstavu ve spolupráci s Galeríí hlavního města Prahy zorganizovala. Na výstavě najdete obrazy, sochy, videa, audio (poslech) a instalace, tedy skupiny různých předmětů pohromadě, a to od žijících i již zemřelých umělců z celého světa.

Téma výstavy

Kurátoři většinou vybírají na výstavu díla vztahující se vždy k nějakému určitému tématu, problému či určitých otázkách. Nejinak je tomu i na této výstavě. Ústřední téma výstavy je lidská zranitelnost. Každý člověk má své slabé místo, své dětské já, vzpomínku na něco bolestného, co se mu v minulosti stalo, a která může kdykoliv ožít a znovu bolet. Někteří lidé mají takových slabých míst hodně, jiní méně. Někteří se s nimi dokážou vyrovnat lépe, někteří hůře. Na výstavě naleznete díla, která kurátoři vybrali proto, že se touto zranitelností zabývají. Nejen zranitelností lidí, ale i věcí nebo zvířat. Kde a jak vznikají naše zranění? Někdy vznikají kvůli nespravedlivému uspořádání naší společnosti. Někdy se taková zranění dědí z generace na generaci. Někdy ti nejzranitelnější — lidé žijící na okraji společnosti z nejrůznějších důvodů, nemocní, děti, maminky, které zůstaly samy se svými dětmi nebo právě zvířata, ale také věci — nemají v naší společnosti místo, kde by mohli vyprávět svůj příběh. Tato výstava by měla být právě takovým místem. Umělecká díla tedy promlouvají hlasem věcí, zvířat nebo různých nadpřirozených bytostí. Kurátoři tím chtějí poukázat na to, že člověk není žádná samostatná, nezávislá bytost, nikdy nemluví jen sám za sebe, ale je vždy spojen se svým prostředím — s ostatními lidmi, zvířaty, živou a neživou přírodou, věcmi a nástroji.

Umělecká díla na výstavě (verze GHMP)

Kolektiv Prádelna se snažil v galerii vytvořit místo, kde by se všichni mohli cítit dobře a vítání. Každé úterý odpoledne se členky kolektivu v galerii budou scházet a všichni jsou na tato setkání zváni.

Některá díla na této výstavě vyprávějí o velmi bolavých věcech z naší historie. Třeba o druhé světové válce a násilí páchaném na celých skupinách obyvatel kvůli jejich barvě pleti nebo jiné odlišnosti, např. na Židech nebo Romech. To jsou díla *Ceily Stojky* a *Charlotte Salomon*, dvou velice citlivých, ale silných umělkyň, svědky takového násilí, nebo sochy *Hanni Kamaly*, které přímo odkazují k vícero nedávným událostem násilí kvůli nesnášenlivosti. I sehnuté postavy na malbách *Lenky Vítkové* můžeme chápat jako obrazy vyjadřující sílu křehkosti.

Jiná díla vyprávějí příběhy o lidech, kteří se ocitli v obtížné situaci, ale vynalezli různé triky a nástroje, jak se bránit. Sebeobrana je tak často taktikou slabých proti silnějším. O tom svědčí dílo *Tareka Lakhri* nebo video *Aliny Kleytman* a *Marie Lukáčové*, které zpracovává staročeskou legendu o dívčí válce — válce mezi muži a ženami.

Paravány *Larisy Crunțeanu* nebo obrazy *Mary Oláh* zase znázorňují ženský hněv žen a ženské reakce, které byly a jsou považovány za přehnané. Díla ukazují, že hněv je někdy také obrannou reakcí v těžké situaci a způsobem, jak se bránit. *Larisa Crunțeanu* o tom vypráví pomocí různých postav z divadelních her, románů a básní, které paravány představují. *Mara Oláh* v obrazech přibližuje situace, které sama zažila. Obě umělkyně poukazují také na to, že někdy je nespravedlivé, že hněv někoho, kdo je společností oceňován, je přijímán mnohem lépe, než když se zlobí a vzteká někdo, koho společnost nebere. Poslechová instalace *Báry Šimkové* vyjadřuje hněv skrze pohádku. Její hrdinkou je maminka samoživitelka, která se musí sama starat o své dítě, tvořit, a při tom všem čelit nepochopení svého okolí.

Jiná díla se zabývají tím, co nám vypráví věci, rostliny, zvířata a objekty nebo nadpřirozené bytosti. Hlavní roli ve videu kolektivu *APART* hrají duby, které rostou velmi pomalu a které prý využili stavitelé lodí ke stavbám lodí před více než pěti sty lety, kdy se na nich plavili mořeplavci, jako byl Kryštof Kolumbus, který se doplaval až do Ameriky. V instalacích *Candice Lin* se setkáváme s kočičím démonem, který nás učí prastaré čínské léčivé a bojové techniky a v prostředí, které vytvořila *Patricia Dominguez*, se setkáváme s duchy předků, které nás mohou vyléčit nebo nás naučit, jak se bránit společnosti, která se nechová citlivě ani k přírodě, ani k lidem.

Některá díla na výstavě jsou velmi tíživá. Takové jsou kresby *Aliny Popy*. Alina byla umělkyní a performerkou, která ale náhle těžce onemocněla a zemřela velice mladá. Na výstavě jsou vystaveny její kresby, které nakreslila na lůžku, když už se nemohla pohybovat. I to je život, byť prožívaný v situaci krajní nemohoucnosti, který se zobrazuje v umění.

Umělecká díla na výstavě (verze Nemocnice)

Obraz lidí na lodi, kterým je špatně, ukazuje video *Barbory Kleinhamplové*. Cestujícím plujícím na moři se špatně dělá často, protože moře loď houpe a dráždí žaludek. V tomto filmu ale loď s cestujícími představuje celou naši společnost, kde je něco špatně, a tak je špatně i lidem, kteří v ní žijí.

V instalaci *Michal Bar-Or* nalezneme historické památky, které byly ukradeny, tj. vykopány v Izraeli bez povolení, a fotografie dotyčných zlodějů, kterým ale nevidíme do tváře. Kdo ale určuje, že je předmět nalezen, nebo že je ukraden? A jak se

dostávají podobné předměty do muzea? Nebyly náhodou také někomu ukradeny? Ve filmu *Hery Büyüктаşçıyan* také promlouvají různé věci a objekty. Je zde představen osud kachliček vyráběných v Rakovníku, městě v České republice. Kachličky ve filmu spojují různá místa v Praze, kde se video odehrává: podzemní svět čističky odpadních vod v Bubenči nebo Hotel Imperial v centru města. Kachličky jsou ve filmu spojeny s čistotou a vodou, ale poukazují také na společnou minulost, kterou někdy také čistíme od nepříjemných událostí a křivd, na něž bychom nejraději zapomněli.

Videoinstalace *Anci Benery & Arnolda Estefána* kritizuje, jak se chováme k planetě Zemi, obzvláště v zemích mimo Evropu: Měníme její povrch na miliony let dopředu, protože chceme získat vzácné nerosty. Videoinstalace se týká těžby drahokamů v Namibii, která po sobě zanechává jizvy na zemském povrchu a v poslední době i na mořském dně.

Dílo *Marie Tučkové* zkoumá, kdy se ze zvuku stává píseň, a kdy zůstává jen hlukem. Je písní pro lidi a lidská mláďata, ale i pro zvířata. Vidíme řeku, kde už není žádný život. Je to obraz všech lidí i zvířat, která jsou utlačována naší společností, která nechrání životy ani zvířat, ani lidí, kteří se vymykají tomu, co je považováno za „normální“.